

Verknocht aan Frederiksoord tot na zijn dood Frederiksoord Nu

▲ v.l.n.r.: Ronald van Pijkeren, Wanda Torrennga, Tanneke Bloemendal en Nico de Leeuw.

FREDERIKSOORD – Elke gezonde organisatie kent zijn wisselingen van de wacht. Ook onze redactie ontspringt de dans niet. Na André Tempelaar, nemen we ook afscheid van Peter Bom. Als meervoudig vrijwilliger moet je keuzes maken en dat heeft hij gedaan.

We bedanken Peter hartelijk voor zijn bijdragen van de afgelopen vijf jaar. Dat geeft reden om maar weer eens een nieuwe foto van de redactie te maken (bedankt Karel Gillissen!), waarbij we ons opdringen aan het beeld van Johannes van den Bosch (met toestemming van de maker Herma Schellingerhoudt). Ten slotte siert hij al jaren het logo van ons blad. Zo blijven we ook weer bij de tijd wat betreft de social media. Naast de website hebben we nu een account aangemaakt voor Facebook (**DE STAR - Frederiksoord**) en Instagram (**de-star-frederiksoord**), waarop je ons kunt volgen. Puur ter 'lering ende vermaak'.

De historische foto laat de opening van de gehandicapte tuin zien door prinses Margriet in 1987. – Wij wensen u weer veel leesplezier.

Nieuw bestuur 'De Tuinen Frederiksoord'

FREDERIKSOORD – Ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de G.A. van Swieten Tuinbouwschool in 1984 werden plannen ontwikkeld voor de aanleg van een gehandicapte tuin. In 1987 werd de gehandicapte tuin geopend door prinses Margriet.

Omdat deze tuin deel uitmaakte van de schooltuin en de school in 2005 gesloten werd, ontstond de noodzaak om de gehandicapte tuin in afgeslankte vorm te verplaatsen naar de huidige locatie. In 2016 ging de tuin verder onder de naam Stichting Van Swientuin, 'Tuin zonder Drempels'. In 1995 werd op initiatief van de Noordelijke Pomologische Vereniging Stichting De Fruithof opgericht met als doelstelling het verwerven, beheren en exploiteren van een collectie tuin voor oude fruitrassen. In 1996 werd een begin gemaakt met de aanleg hiervan op 8,5 ha grond, die werd gepacht van de MvW.

Beide stichtingen zijn verenigd in de overkoepelende stichting 'De Tuinen Frederiksoord'. Het be-

stuur van de stichting, die als doel heeft terrein en opstallen in stand te houden, wil de exploitatie van het terrein rendabel maken. In het nieuwe bestuur hebben drie onafhankelijke bestuursleden zitting genomen. Daarnaast levert de Van Swientuin zijn voorzitter als bestuurslid en is bij De Fruithofnog een vacature voor deze functie.

Voor de exploitatie van De Tuinen is men voornamelijk afhankelijk van de verhuur van het terrein aan evenementen als Lentefair, Paard en Erfgoed en het Corso. Het zingevingsfestival, een besloten activiteit georganiseerd door GGZ Drenthe, Verslavingszorg Noord Nederland en costs (instelling voor mensen met een verstandelijke of psychische beperking), heeft na het succes van vorig jaar besloten hier jaarlijks terug te keren. Esther Viool huurt elke vrijdag en zondag de kas voor haar kleinschalig restaurant 'In de Kas'.

Het nieuwe bestuur wil de exploitatie meer rendabel maken door het organiseren van evenementen. In dat kader is op 15 september het Kunst en Cultuurfestival georganiseerd door Westerveld

Verbonden en zal op 5 oktober 'De smaak naar meer' plaatsvinden. Dit evenement komt voort uit de Open Persdagen van De Fruithof. De fruitoogst en jonge fruitbomen zijn te koop en regionale aanbieders brengen bieren, wijnen, vlees, groente, duurzame keukenbenodigdheden en alles voor de moestuin op de markt. Verder zijn er rondleidingen, workshops en lezingen. De komende tijd wordt onderzocht of een fusie tussen Fruithof en Van Swientuin tot de mogelijkheden behoort.

Revitalisering Tramloods

FREDERIKSOORD – Sinds enige tijd is de tramloods weer eigendom van de Maatschappij van Weldadigheid. Op dit moment wordt hard gewerkt aan het gebouw om het geschikt te maken voor een nieuwe levensfase als uitbreiding van museum de Proefkolonie, conferentielocatie en stalling voor de Kolonietram.

Met Hilco Broekman zijn we door het gebouw gegaan om te horen hoe de tramloods energieneutraal wordt gemaakt met respect voor de originele details.

In het verleden is de vloer verlaagd. Nu is deze met isolerend schuimbeton weer op de originele hoogte van het laadperron gebracht. De originele ramen blijven intact en door hoog isolerend vacuümglas aan de binnenkant te plaatsen blijft de kou buiten. Alle wanden en het dak zijn voorzien van isolatiemateriaal op basis van het natuurproduct vlas. Om ook zoveel mogelijk circulair te verbouwen worden oude planken gebruikt om het dak aan de binnenzijde te bekleden. Dit draagt meteen bij aan een passende sfeer in het gebouw.

De grote deuren waren vroeger schuifdeuren om in en uit te laden, later zijn de deuren vastgezet om de wind buiten te houden. Voor de nieuwe bestemming komen er in de stijl passende kozijnen met glas om veel natuurlijk licht in de nieuwe expositieruimte te krijgen. Ook de buitenkant van het dak is weer in de originele staat gebracht. Hiervoor zijn originele tekeningen onderzocht uit het Drents Archief en is een vergelijkbare tramloods in Smilde als voorbeeld genomen.

Aan de straatzijde zal een bordes worden gerealiseerd voor de nieuwe toegang van het gebouw. Dit sluit goed aan bij de dubbele functie die het gebouw krijgt en maakt het voor iedereen beter toegankelijk. Tegelijkertijd kan de oorspronkelijke smalle ingang met loket intact blijven.

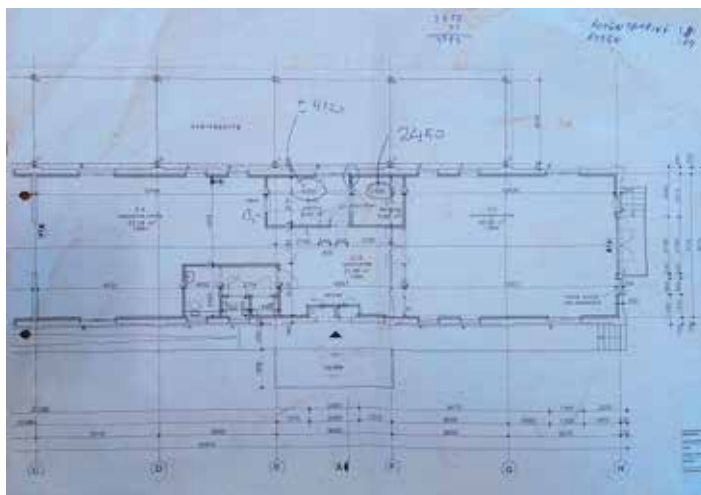
In de rijke historie van het gebouw is ooit een heel stuk uit een muur gereden. Dit was niet erg fraai hersteld. Dat is nu rechtgezet met gebruikte en passende stenen die uit het noorden van Friesland zijn gehaald. Tegelijk is ook een raam in die muur weer teruggebracht 'zoals het was'.

Voor de Kolonietram zal achter de tramloods nog een overkapping worden gerealiseerd. Door deze in zwart uit te voeren zal hij minimaal opvallen.

Al deze inspanningen gaan zorgen voor een tramloods die eruitziet zoals in 1920 en tegelijkertijd voldoet aan de eisen van deze tijd. Meer lezen over de historie van de tramlijn en -loods? Scan de **QR-code** of de-star.nl/tramloods

► Een slecht uitgevoerde eerdere herstelling is aangepakt en weer netjes en zoals het origineel was.

▲ Nog te zien dat dit oorspronkelijk schuifdeuren waren om goederen in en uit te laden. Wat zouden men geturfd hebben?

Kansarm? Armoede toen, armoede nu

FREDERIKSOORD – Tot voor kort beleefde de bezoeker van museum De Proefkolonie de armoede van het begin van de 19e eeuw en de oplossing die Johannes van den Bosch hiervoor had bedacht. Sinds kort kan de bezoeker de armoede van nu, letterlijk achter de deuren, beleven.

Hiertoe is een 4e zaal aan het museum toegevoegd waarin een blok 'huisjes' is gebouwd. Ga de voordeur van zo'n huisje in, loop door de vertrekken van het pand, ervaar armoede op diverse manieren en verlaat het huis door de achterdeur. Zo kun je meerdere huizen binnengaan om alle aspecten van armoede te ervaren. Zien, ervaren, doen en tenslotte lezen, dat zijn de manieren om 'armoede nu' te beleven. In het ene 'kamertje' vertelt een ervaringsdeskundige op het scherm aan jou over haar armoede en in een volgende zie je hoe het water haar aan de lippen staat. Via een touchscreen mag je inkopen doen voor een gezin dat 50 euro te besteden heeft en ergens anders zie je dat de ongeopende rekeningen onder het tapijt geschoven zijn.

Je beleeft het vragenvuur dat over je heen komt van een willekeurige ambtenaar achter een loket om vervolgens doorgestuurd te worden naar een ander loket waar dezelfde vragen worden herhaald. Bovenaan de trap krijg je een overzicht over alle 21 kamertjes. Het is zware materie die je

aan het denken zet. De manier waarop humor verweven is in de tentoonstelling zorgt ook voor luchtigheid.

Voel je je na al deze ervaringen geroepen om te helpen, dan is er een scherm dat je uitnodigt om te ondersteunen, praktisch of financieel.

Wat een bijzondere en heldere manieren hebben de makers bedacht om het thema armoede onder de aandacht te brengen. Je zou wensen dat iedereen een kijkje gaat nemen achter deze deuren waar armoede leeft. De problemen kunnen echt worden ge-

hoord, er kunnen fundamentele oplossingen gezocht worden en er kan een eind komen aan de moedeloze gang van het kastje naar de muur.

Op **17 oktober** is de officiële opening van zaal 4 met een symposium over armoede, maar je kunt nu alvast een kijkje nemen in de expositie.

Op **20 oktober** wordt een Kolonistendag georganiseerd. Dan staat het kolonielevens van toen centraal, met ambachten, lezingen en voorouderonderzoek met hulp van het Drents Archief. Houd de website van De Proefkolonie in de gaten voor het programma.

Nieuws van/uit Huis Westerbeek

- De **uitbreiding van het museum** is afgerond. De officiële opening zal zijn op 17 oktober.
- Het **kunstwerk op het buitenterrein van het museum** (cadeau van de provincie voor het 200-jarig bestaan van de MvW in 2018), zal worden geplaatst in oktober. Het zal samen met het buitenterrein worden onthuld in november.
- Oplevering van de **gerestaureerde tramloods** is medio november. Daarna volgt de inrichting van het gebouw. In het voorjaar zal de opening plaatsvinden.
- De **Vrijboerhoeve** Kon. Wilhelminalaan 61 wordt gerestaureerd en opgedeeld in 6 appartementen. Verwachting is dat de appartementen medio oktober 'op de markt komen'.
- Deze maand start het **uitdunnen van de bossen** van de Maatschappij om ruimte te maken voor jonge bomen. Dit wordt in het najaar gedaan om het broedseizoen te ontzien en schade aan de natuur tot een minimum te beperken. Beleid is om maximaal 85% van de jaarlijkse aangroei te dunnen, zodat de omvang van de bossen van de Maatschappij toeneemt.

Kort Kolonienieuws

Wilhelminaord

- Toneelvereniging Erica bestaat 135 jaar. Op 15 november 1889 werd Rederijkerskamer Erica opgericht. Hiervoor was er al een toneelvereniging met de naam Rederijkerskamer Generaal van den Bosch. Rederijkerskamer Erica groeide uit tot Toneelvereniging Erica. De naam Erica komt van het heideplantje met die naam. Als doel had de vereniging: Goed amateurtoneel bevorderen. Eerder stelde men hoge toelatingseisen aan nieuwe spelers. De meeste leden kwamen destijds uit het onderwijs en de middenstand, de gegoede stand van toen. Momenteel telt de vereniging 15 leden. Ze brengen jaarlijks een stuk op de planken in Wilhelminaord, maar ook buiten de regio. Meer lezen over Erica, dat kan op de website: ericatoneel.nl

Frederiksoord

- De **biologische markt** is weg uit Frederiksoord. Na ruim 25 jaar heeft deze markt in Vledder een nieuwe standplaats gevonden. Aanvankelijk vertrok men noodgedwongen omdat het terrein rond De Proefkolonie opnieuw werd aangelegd. Nu hebben de kooplieden besloten in Vledder te blijven. Op onze website onder het kopje 'Kolonienieuws' wordt het hoe en waarom toegelicht door de bakker van de markt. Biologische Markt (de-star.nl)
- **Inwonersbijeenkomst** 4 juli jl. Bij aanvang van deze drukbezochte bijeenkomst in De Proefkolonie, gepresenteerd door Andries Ophof, stelt Jouke Spoelstra zich voor als onze nieuwe burgemeester. Hierna vertelt Bernard Stikfort, als 'koloniemanager' van de gemeente, iets over de eisen die aan de status van Werelderfgoed worden gesteld. Ingrid Mascini neemt hierna de honneurs waar voor museumdirecteur Friso Visser, die op vakantie is, met wettenswaardigheden over het museum en de marketing voor de koloniën door ondernemersvereniging Weldadig Oord, waar Friso ook voorzitter van is. Vervolgens wordt Cees de Vries voorgesteld als nieuwe pachter van Hotel Frederiksoord. Hij geeft uitleg over de grote veranderingen die plaatsvinden in het concept van het hotel. Met ingang van 1 juli is er sprake van Enjoy Hotel Frederiksoord, waarbij het etablissement naast het Logement en de Bakkerij zal worden uitgebreid met het pand van de oude Tuinbouwschool. Joshua Kelly en Kim van den Belt maken hun opwachting met alle reuring die plaatsvindt bij De Proef. Tot slot geeft Minne Wiersma een inkijk in alle zaken waar de Maatschappij van Weldadigheid bij is betrokken en dat beslaat vrijwel alle onderwerpen die hierboven zijn beschreven. U kunt het complete verslag lezen op onze website [Inwoners bijeenkomst](http://Inwonersbijeenkomst).

De Star is een onafhankelijk kwartaalblad voor Frederiksoord en omstreken. **Redactie:** Tanneke Bloemendal - Nico de Leeuw - Ronald van Pijkeren - Wanda Torrenga. **Opmaak:** Cor Krüter.

Via www.de-star.nl kunnen belangstellenden een gratis digitaal abonnement aanvragen. Reacties over het blad zijn welkom op redactie@de-star.nl
Sponsors worden vermeld op onze website.

De Star wordt gefaciliteerd door de *Stichting Maatschappij van Weldadigheid* en de *Gemeente Westerveld/Regiodeal Zwolle*.

